

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 14. november 2017

Sag 119/2017

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Michael Juul Eriksen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 24. juni 2016 og af Østre Landsrets 1. afdeling den 31. marts 2017.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Vibeke Rønne, Jens Peter Christensen, Oliver Talevski, Jens Kruse Mikkelsen og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af tiltalte, T, med påstand om formildelse af straffen og frifindelse for påstandene om frakendelse af dansk indfødsret og udvisning.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse af straffen og stadfæstelse af landsrettens dom om frakendelse af dansk indfødsret samt udvisning med indrejseforbud for bestandig, subsidiært betinget udvisning.

Anbringender

T har anført navnlig, at der er tale om forhold, som er begået før forhøjelsen i 2016 af strafferammen i straffelovens § 114 c, stk. 3. Efter den dagældende § 114 c, stk. 3, var strafferammen fængsel indtil 6 år. Der kan forekomme grovere omstændigheder end i den konkrete sag. Han er ikke tidligere straffet af betydning for sagen. Tilslutning til Islamisk Stat

kan være udtryk for ønske om andet end at begå terrorhandlinger. Strafferammen bør derfor ikke udnyttes fuldt ud.

Afgørende hensyn taler imod frakendelse af dansk indfødsret efter reglen i indfødsretslovens § 8 B, stk. 1. Det fremgår af lovens forarbejder, at der ikke bør ske frakendelse i forbindelse med selv meget alvorlige forhold, hvis den pågældende ikke har nogen eller kun meget ringe tilknytning til et andet land. Det er netop situationen i det foreliggende tilfælde, hvor han er født og opvokset i Danmark, hvor hele hans nærmeste familie bor. Han har ingen tilknytning til Tyrkiet.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, må der ikke ske udvisning, når det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det er netop aktuelt i det foreliggende tilfælde, hvor en udvisning vil indebære en overtrædelse af artikel 3 og artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Han risikerer således tortur og at blive straffet for de samme forhold i Tyrkiet. Som følge af hans stærke tilknytning til Danmark og manglende tilknytning til Tyrkiet vil udvisning være i strid med Menneskerettighedsdomstolens praksis om retten til familie- og privatliv.

Associeringsrådets afgørelse af 19. september 1980 (1/80) om udvikling af associeringen mellem EØS og Tyrkiet har næppe større betydning ved siden af den beskyttelse, som følger af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at udgangspunktet ved straffastsættelsen for overtrædelse af den dagældende § 114 c, stk. 3, bør være fængsel i 4 år. T er imidlertid dømt for to gange at have ladet sig hverve til Islamisk Stat i Syrien (første gang i 2013 og anden gang i 2015). Herudover er han dømt for forsøg på økonomisk støtte til en terrororganisation, jf. straffelovens § 114 b, nr. 1, jf. § 21, og for denne forbrydelse er strafferammen fængsel indtil 10 år. Hertil kommer, at han tillige er dømt for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 136, stk. 2, ved offentligt at have billiget terrorforbrydelserne, som Omar El-Husseini begik i 2015 i København. På den baggrund bør der fastsættes en fælles straf på ikke under 7 års fængsel.

T er dømt for overtrædelse af flere bestemmelser i straffelovens kapitel 13 og har dobbelt statsborgerskab. Han har bevaret sit tyrkiske statsborgerskab, og efter en proportiona-

litetsbedømmelse af forholdenes grovhed og Ts tilknytning til Danmark og Tyrkiet er han med rette frakendt dansk indfødsret i medfør af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1.

Det følger af den dagældende bestemmelse i udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 22, nr. 6, at udvisning skal ske, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis vil udvisning under de foreliggende omstændigheder ikke indebære en krænkelse af artikel 8, selv om T har stærkere tilknytning til Danmark end til Tyrkiet. Han har begået flere terrorforbrydelser og har ikke ringe tilknytning til Tyrkiet, selv om han er født og opvokset i Danmark.

Spørgsmål om risiko for forfølgelse i Tyrkiet indgår ikke i vurderingen efter indfødsretslovens § 8 B eller udvisningsreglerne i udlændingeloven. Det er spørgsmål, som kan tages op i en eventuel asylsag eller forud for udsendelse af Danmark. I øvrigt er der ikke grundlag for en formodning om, at T vil være udsat for risiko for dobbeltstraf eller anden overlast i Tyrkiet.

Udvisning af T vil heller ikke være i strid med Associeringsrådets afgørelse af 19. september 1980 (1/80) om udvikling af associeringen mellem EØS og Tyrkiet, som i øvrigt ikke har nogen selvstændig betydning ved siden af den beskyttelse, som følger af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Højesterets begrundelse og resultat

1. Sagens baggrund og temaer

T er dømt bl.a. for to gange at have ladet sig hverve til terrororganisationen Islamisk Stat (i 2013 og i 2015) og for forsøg på økonomisk støtte til Islamisk Stat samt for offentligt udtrykkeligt at have billiget terrorforbrydelser.

For Højesteret angår sagen strafudmålingen samt spørgsmålene om frakendelse af dansk indfødsret og udvisning.

2. Strafudmålingen

T er bl.a. dømt for overtrædelse af straffelovens § 114 c, stk. 3, ved i 2013 at have ladet sig hverve som ”kæmper” til terrororganisationen Islamisk Stat. Det er lagt til grund, at han i forbindelse hermed havde ophold i Syrien i to perioder af kortere varighed, hvor han i hvert fald deltog i træning og våbenbrug. Efter de dagældende regler var strafferammen fængsel i 6 år, og Højesteret finder, at straffen for dette forhold isoleret set bør fastsættes til fængsel i 4 år.

T er dømt for yderligere en overtrædelse af straffelovens § 114 c, stk. 3, ved i 2015 at have ladet sig hverve til Islamisk Stat, idet han dog blev anholdt af politiet, inden han nåede at rejse til Syrien. Herudover er han af betydning for strafudmålingen dømt for overtrædelse af § 114 b, nr. 1, jf. § 21, ved forsøg på økonomisk støtte (terrorfinansiering) med et beløb på 20.000 kr. til Islamisk Stat og for overtrædelse af § 136, stk. 2, ved offentligt udtrykkeligt at have billiget Omar El-Husseins terrorhandlinger i København i 2015.

Landsretten har fastsat den samlede straf til fængsel i 6 år. Højesteret finder, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at forhøje denne straf.

3. Frakendelse af dansk indfødsret og udvisning

3.1. Retsgrundlaget

Det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at den, der findes skyldig i overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom kan frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs. Straffelovens kapitel 13 angår forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv. og omfatter bl.a. § 114 b, nr. 1, om økonomisk støtte til en terrorgruppe mv. og § 114 c, stk. 3, om at lade sig hverve til at begå terrorhandlinger.

Ved Højesterets dom af 8. juni 2016 (UfR 2016.3235) blev dansk indfødsret frakendt en person, der var straffet med 4 års fængsel for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 114 e om fremme af terrorisme, og den pågældende blev endvidere dømt til udvisning af landet efter udlændingelovens regler herom.

Som det fremgår af denne dom, skal der ved vurderingen af, om indfødsret skal frakendes, når lovens betingelser er opfyldt, efter forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, foretages

en proportionalitetsafvejning af på den ene side forholdets grovhed og på den anden side en frakendelses betydning for den pågældende. I tilfælde, hvor en person dømmes for mere alvorlige forhold, bør den pågældende ifølge forarbejderne som udgangspunkt frakendes dansk indfødsret. Ved mere alvorlige forhold forstås forhold, der straffes med fængsel i 2 år eller derover. Den betydning, en frakendelse har for den pågældende, kan dog tale afgørende imod frakendelse af dansk indfødsret selv ved mere alvorlige forhold. Det kan blive aktuelt, hvis den pågældende ikke har nogen eller alene en meget ringe tilknytning til et andet land.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at den nævnte proportionalitetsafvejning minder om den, der skal foretages efter udlændingelovens regler ved vurderingen af, om udvisning på grund af et strafbart forhold skal ske, og at der normalt ikke bør ske frakendelse af dansk indfødsret, hvis det efter udlændingelovens regler vil være et uproportionalt indgreb at udvise den pågældende.

Når der i bl.a. udlændingelovens § 22 er hjemmel til at udvise en udlænding ved dom som følge af et strafbart forhold, følger det af den dagældende bestemmelse i udlændingelovens § 26, stk. 2, at udlændingen skal udvises, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Efter artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv og familieliv. Indgreb i udøvelsen af disse rettigheder i form af f.eks. udvisning forudsætter, at betingelserne i artikel 8, stk. 2, er opfyldt. Heraf følger, at udvisningen skal have lovhjemmel og et legitimt formål, herunder f.eks. forebyggelse af uro eller forbrydelse. Det er endvidere en betingelse, at udvisningen er nødvendig af hensyn til dette formål. Afgørelsen heraf beror navnlig på en proportionalitetsvurdering. I bedømmelsen indgår bl.a. de samfundsmæssige behov for udvisning under hensyn til karakteren og alvorigheden af den tidligere og nu begåede kriminalitet. I bedømmelsen indgår endvidere, hvor længe den pågældende har været i opholdslandet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og til statsborgerskabslandet. Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født her i landet eller indrejst som barn, og som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom her i landet, jf. herved bl.a. Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig (nr. 1638/03).

Der skal i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om frakendelse af indfødsret eller udvisning ikke tages stilling til, om den pågældende i hjemlandet risikerer at blive udsat for behandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Denne vurdering skal først ske, når der efter udlændingelovens regler skal tages stilling til, om den pågældende skal udsendes fra Danmark, jf. herved Højesterets dom af 8. juni 2016 (UfR 2016.3235). Der skal heller ikke i forbindelse med spørgsmålet om frakendelse af indfødsret eller udvisning tages stilling til, om den pågældende i hjemlandet risikerer at blive straffet for den samme forbrydelse (dobbelStraf), jf. herved bl.a. præmis 59 i Menneskerettighedsdomstolens dom af 17. november 2014 i sagen M.E. mod Danmark (nr. 58363/10).

3.2. Den konkrete vurdering

T, der både er dansk og tyrkisk statsborger, skal som nævnt straffes med fængsel i 6 år for bl.a. forsøg på overtrædelse straffelovens § 114 b, nr. 1, og overtrædelse af straffe-lovens § 114 c, stk. 3. Der er derfor hjemmel til at frakende ham dansk indfødsret i medfør af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, ligesom der i så fald er hjemmel til at udvise ham efter bl.a. udlændingelovens § 22, nr. 6.

Om frakendelse af indfødsret herefter skal ske, beror på en proportionalitetsvurdering. Hvis frakendelse skal ske, skal han endvidere udvises, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. den dagældende udlændingelovs § 26, stk. 2, sammenholdt med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Formålet med at udvise ham er at forebygge uro eller forbrydelse, og det beror således også efter artikel 8 på en proportionalitetsvurdering, om udvisning kan ske.

T har begået meget alvorlige forbrydelser i forbindelse med terrorisme, hvilket som nævnt skal straffes med fængsel i 6 år. Udgangspunktet efter forarbejderne til indfødsrets-lovens § 8 B, stk. 1, er herefter, at han skal frakendes sin danske indfødsret, ligesom meget tungtvejende grunde taler for, at han skal udvises af Danmark.

T er født i 1992 i Danmark, hvor han har haft hele sin opvækst og skolegang. Han er ugift og uden børn og har senest haft bopæl hos sine forældre i Ishøj. Hans søskende og flere andre familiemedlemmer bor ligeledes i Danmark. Han taler, læser og skriver dansk. Selv om han er

uden uddannelse og bortset fra en periode med arbejde i familiens pizzeria ikke har opnået fast og vedvarende beskæftigelse, har han en stærk tilknytning til Danmark.

T har flere gange været på ferie i Tyrkiet, hvor hans familie ejer et hus. To af hans onkler og hans mormor bor i Tyrkiet. Han taler, læser og skriver tyrkisk, og han forstår kurdisk. Han har tidligere været forlovet med en kvinde med tyrkiske rødder, og forlovelses-festen fandt sted i Tyrkiet i 2013. Højesteret finder, at T trods sin opvækst her i landet må anses for at have en ikke uvæsentlig tilknytning til Tyrkiet.

Efter en samlet afvejning finder Højesteret, at hverken frakendelse af dansk indfødsret eller udvisning med indrejseforbud for bestandig udgør et uproportionalt indgreb i forhold til T.

Højesteret tiltræder herefter, at T skal frakendes sin danske indfødsret og udvises med indrejseforbud for bestandig. Det bemærkes i den forbindelse, at Associeringsrådets afgørelse af 19. september 1980 (1/80) om udvikling af associering mellem EØS og Tyrkiet i givet fald heller ikke er til hinder for udvisning, jf. herved Højesterets dom af 7. juni 2017 (UfR 2017.2827).

4. Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.